Poštnina plačana v gotovini.

Leto XX., št. 208 Ljubljana, četrtek 7. septembra 1939 Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva [illegible] — Telefon štev 3122, 3123, 3124 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7. Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2. Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180 Wien št 105.241

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno 25 din. Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor, Grajski trg štev 7, telefon štev. 2455; Celje Strossmayerjeva ulica štev. 1. telefon štev 65

Rokopisi se ne vrača

Strateški umik Poljakov

Nemci zasedli brez boja Krakov, Kielce, Pjotrkov, Bidgošč, Ciehanov in Plonsk — Poljaki se umikajo na glavno, močno utrjeno obrambno črto pred Varšavo

Berlin, 6. sept. br. Vrhovno poveljstvo nemških čet na vzhodni fronti objavlja naslednje poročilo:

Operacije naših čet na Poljskem napredujejo točno po določenem načrtu. Pešadija napreduje ob podpori motoriziranih oddelkov proti Novemu Saču (Neu Sandez) in dalje proti Krakovu. Gornješlezijsko ozemlje je že popolnoma v nemških rokah. Na severu so nemške čete popoldne prodrle do črte Checini—Opočno—Pjotrkov. Na obeh straneh Sieradza so nemške čete zavzele močno utrjene poljske postojanke ter napredujejo dalje v smeri proti Lodžu. Iz Vzhodne Prusije preko Mlave prodirajoči oddelki so zavzeli Ciechanov. Poljske čete se umikajo proti jugu. Pri Rodžanu so nemške čete dosegle reko Narev. Ujele so 10.000 Poljakov in napravile tudi sicer velik vojni plen.

Nemško letalstvo je tudi danes krepko oviralo zbiranje poljskih čet in bombardiralo železniške proge, ki jih je ponekod porušilo. Kolodvori v Cucnaku, Tarnovu, Voli in Brezovu so v plamenih. Poljsko letalstvo se danes ni nikjer več pojavilo.

Padec Krakova

Berlin, 6. sept. br. DNB poroča: **Nemške čete so danes popoldne zasedle Krakov. Nemški generali so takoj po vkorakanju v mesto odšli na kraljevski grad in se poklonili na grobu pokojnega maršala Pilsudskega.**

Bidgošč, Kielce in Novi Sač v nemških rokah

Davi so nemške čete zavzele mesto Kielce, važno križišče cest in železnic. Tudi mesto Novi Sač južnozapadno od Krakova je v nemških rokah.

Berlin, 6. sept. br. **DNB poroča ob 18.: Pravkar je prispela vest, da so nemške čete zavzele Bidgošč (Bromberg).**

Poljska vlada se je preselila v Lublin

Berlin, 6. sept. br. Ameriška agencija Associated Press poroča, **da je poljska vlada zapustila Varšavo in se preselila v Lublin. Ista agencija javlja dalje, da je maršal Rydz Smigly ponudil svojo ostavko, ki pa ni bila sprejeta. Tudi civilno prebivalstvo se naglo seli iz mesta. Večji del oblasti so že premestili v Lublin.**

Berlin, 6. sept. br. Švedska uradna agencija poroča, da se je švedski poslanik v Varšavi preselil danes v Lublin.

Poljska vojna poročila

Varšava, 6. septembra. AA. (Pat). Poročilo štaba vrhovnega poveljstva, št. 5 z dne 5. septembra.

Letalske operacije. Sovražno letalstvo je danes nadaljevalo operacije nad vsem ozemljem države in zažigalo mesta in železniške postaje ter ubijalo črede ovac na cestah. Naši letalci so nadaljevali uspešno bombardiranje sovražnih oklopnih kolon pri Ciechanovu in Radomsku. Včeraj je sovražnik izgubil 14 letal, mi pa šest. — *Operacije na kopnem.* Na južnovzhodni fronti naše čete zadržujejo pritisk mnogo močnejših sovražnih oddelkov. Na črti Warta-Zerkow-Kamjensk se nadaljujejo srditi boji z močnimi sovražnimi oddelki. Na pomorjanski fronti vlada zatišje. Na severni fronti so motorizirani nemški oddelki prodrli do pokrajine Ciechanov-Plonsk. Na vzhodni pruski fronti je položaj nespremenjen. Gdinjska garnizija je z drznim napadom na Gdančane zajela protitankovski top, tri strojnice in 12 vojakov.

Varšava, 6. septembra. AA. (Pat). Uradno poročajo: 4. septembra popoldne so sovražna letala bombardirala Varšavo. Okoli 70 letal je metalo eksplozivne in vžigalne bombe ter zanetilo celo vrsto požarov. Napad je posebno prizadel varšavska predmestja, kjer prebivajo najsiromašnejši sloji. Ubilo je okoli 15 ljudi, število ranjencev je pa mnogo večje. Protiletalsko topništvo je zbilo sedem nemških letal, osmo letalo, ki je padlo nad nekim gozdom, pa še iščejo.

12 bombnikov nad Varšavo

Varšava, 6. sept. c. Danes dopoldne je 12 nemških bombnikov napadlo Varšavo. Šest jih je bilo sestreljenih, Poljaki niso izgubili nobenega letala.

Umik na glavno obrambno črto

Pariz, 6. sept. br. **Po poročilih iz Varšave so se začele poljske čete na eksponiranih odsekih fronte po naprej določenem načrtu umikati na nove zelo dobro utrjene postojanke, ki predstavljajo glavno obrambno fronto. Te čete so imele doslej nalogo, da zadržujejo prodiranje nemških čet tako dolgo, da se bo mogla glavna fronta dobro pripraviti in urediti. To je sedaj doseženo in se je danes popoldne že pričel strategični umik.**

Curih, 6. sept. z. Vojaški sotrudnik »Neue Zürcher Zeitung« objavlja daljšo razpravo o vojaškem položaju na Poljskem in naglaša, da je bilo že od vsega početka popolnoma jasno, da Poljska kljub temu, da je imela ob pričetku sovražnosti pod orožjem blizu dva milijona vojakov, nikakor ne bo mogla držati nad 900 km dolge obmejne fronte. Kakor kažejo vojaške operacije, **je bilo že od vsega začetka sklenjeno, da se opusti obramba koridorja in vse operacije omeje predvsem na zadrževanje nemškega pohoda, da bi se mogla dobro organizirati in konsolidirati glavna poljska obrambna fronta, ki bo šla od meje vzhodne Prusije ob reki Narev neposredno pred Varšavo in dalje skoro v ravni črti proti jugu ob dolini Visle. Ta fronta bo dolga okrog 600 km.** Kljub temu, da je poljska vojska trenutno v umiku, ki je strategično docela utemeljen, zbuja njeno zadržanje v vseh vojaških krogih priznanje. V najbolj neugodnih terenskih okoliščinah in kljub napadom nemških čet v masah, so Poljaki v južni Poljski celo prešli v ofenzivo in sovražnika ne samo zadržali, marveč mu prizadejali tudi hude izgube. Vsekakor se bo še le v par dneh, ko bo poljska vojska zavzela svoje glavne postojanke, pokazala resnična moč in sposobnost poljske oboroženе sile.

London, 6. sept. br. **Po zadnjih poročilih s poljskih bojišč se je vojakom posrečilo ustaviti nadaljnje prodiranje nemških kolon iz Gornje Šlezije. Poljska vojska se v popolnem redu umika na novo določeno glavno obrambno fronto. Poljska posadka na Westerplatte se kljub že petdnevnemu obleganju še vedno drži in odoleva tudi neprestanemu bombardiranju iz zraka in z morske strani. Poljske čete, ki so se zbrale okrog Gdynje, so prešle v ofenzivo proti Gdansku, da bi na ta način razbremenile napad v koridorju.**

Pričetek deževne dobe

Curih, 6. sept. z. »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da je začelo po vsej Poljski hudo deževati, ker gre zelo v prilog poljski obrambi. Celo pokrajine so tako razmočene, da je vsako prodiranje nemških tankov in težkih oklopnih vozil skoro nemogoče. Sedaj šele je pričakovati nastop poljske konjenice, ki predstavlja elito poljske armade. Glavna poljska sila je zaenkrat ob Bugu zavzela močno utrjene obrambne postojanke in je pričakovati, da se bo tu razvila prva večja bitka. Evakuacija Varšave se pospešeno nadaljuje in so vsi glavni uradi že premeščeni v Lublin, ki je oddaljen 130 km vzhodno južno od Varšave.

Ustanovitev propagandnega ministrstva na Poljskem

Varšava, 6. sept. AA. (Pat) Predsednik republike je imenoval šleskega vojvodo Grazinskega za propagandnega ministra.

Slovaški poslanik v Varšavi odstavljen

Bratislava, 5. sept. br. Pred dnevi je slovaški poslanik v Varšavi pozval po radiu vse slovaško prebivalstvo, naj se upre sedanji slovaški vladi in okupacijskim oblastem. Slovaška vlada je sedaj v posebnem komunikeju ugotovila, da je bil poslanik že 1. septembra pozvan, naj se vrne v Bratislavo. Omenjeno izjavo je podal kot privatnik, ker je bil medtem razrešen svojih dolžnosti. V Bratislavi je bilo uvedeno kazensko postopanje proti njemu, vse njegovo premoženje na Slovaškem pa je bilo zaplenjeno.

Krajevni francoski uspehi

Med Renom in Mozelo so Francozi zavzeli po silni kanonadi več nemških strojniških gnezd — Bobneči ogenj se nadaljuje na vsej fronti

Pariz, 6. sept. br. Francosko vojno poročilo štev. 5. ki je bilo izdano danes dopoldne, se glasi:

Francoske čete so na zapadni froti včeraj popoldne in ponoči na več krajih napredovale.

Pariz, 6. sept. Popoldanski pariški listi poročajo, **da so francoske težke baterije bombardirale vsa cestna in železniška križišča v Badenu, ter na več krajih onemogočile uspešno koncentracijo nemške vojske. Tudi nemško težko topništvo je obstreljevalo francoske prometno važne točke v najbližjem zaledju fronte. Vsi mostovi na Renu so bili podrti. Letalstvo je bilo na obeh straneh zelo aktivno, a se je doslej omejilo na izvidniške polete.**

Basel, 6. sept. c. **Inozemski novinarji, ki se mude v Švici in v Luksemburgu, poročajo, da se je ponoči vršila huda topniška borba med nemškim in francoskim topništvom, zlasti v sektorju med Mozelo in Renom. Borba je trajala vso noč.**

Pariz, 6. septembra. AA. (Stefani) »Petit Parisien« pravi, da so se vojaške operacije na francosko-nemškem bojišču omejile v glavnem na topovski dvoboj. Francoska pešadija je odstranila nekatere točke med Reno in Mozelo, ki so bile prava strojniška gnezda.

London, 6. septem. br. **Po poročilih s francosko-nemške fronte se nadaljuje na vsej fronti obeh utrjenih pasov bobneči topovski ogenj. Na ozemlju med Renom in Moslo je prišlo do pešadijskih spopadov. Borba je trajala vso noč. Davi je bilo objavljeno uradno poročilo, da so francoske čete na več krajih napredovale in dosegle važne, toda več ali manj lokalne uspehe. Francoske čete so že na vsej fronti stopile v stik s sovražnikom. Bobneči ogenj iz francoske utrjene črte je na več krajih zrušil nemške utrdbe v prvem pasu tako zvane Siegfriedove linije.**

Včeraj dvakrat alarm v Parizu

Pariz, 6. sept. c. Davi ob 2.30 je bil v Parizu zopet izdan alarm za letalski napad. Nad mestom so se pojavila nemška lovska letala, ki pa niso metala bomb. Protiavionski topovi so stopili v akcijo. Signal, da je napad končan, je bil dan ob 5.30. Prebivalstvo je bilo med napadom popolnoma disciplinirano in se je skrilo v odrejena zaklonišča. Ob 10. dop. je bil drugi alarm, ki je trajal do 11.30.

Garibaldinska legija

Pariz, 6. sept. br. Garibaldinci, ki so se v svetovni vojni borili v francoskih vrstah, so sklenili formirati sedaj novo legijo, ki se bo spet borila na francoski strani. Doslej se je prijavilo v legijo že nad 30.000 italijanskih emigrantov, živečih v Franciji.

65urni delavnik v Franciji

Pariz, 6. sept. c. Francoska vlada je s posebnim zakonom odredila 65urni delavnik na teden, za tovarne za municijo in druge narodno-obrambne svrhe pa 72urni delavnik.

Interniranje Nemcev

Pariz, 6. sept. br. Vojno ministrstvo je danes izdalo dekret o postopanju s tujci iz Nemčije in drugih neprijateljskih držav. Za Nemce je bilo ustanovljeno posebno koncentracijsko taborišče, v katerem bodo internirani. V Franciji je namreč ostalo nekaj tisoč Nemcev ki so veljali deloma za politične emigrante, deloma pa so se pod pritiskom udejstvovali v narodno socialističnih organizacijah. Internirani bodo eni kakor drugi.

Francija dobi vlado narodne edinosti

Pariz, 6. septembra. AA. (Stefani). V pariških parlamentarnih krogih so snoči potrjevali vest, da je mnogo bivših ministrskih predsednikov že pristalo na vstop v vlado narodne edinosti pod predsedstvom Daladiera. Posebno omenjajo imena Flandina, Bluma in Marina. V istih krogih poudarjajo, da je 100 poslancev, ki še niso izpolnili 40 let, prosilo za vpoklic pod orožje.

Francija obvestila DN o vojnem stanju z Nemčijo

Ženeva, 6. septembra. AA. Francoska vlada je 5. septembra uradno obvestila Društvo narodov, da obstoji zaradi nemškega napada na Poljsko vojno stanje med Nemčijo in Francijo od 3. septembra ob 17. dalje, in prosi, da se o tem obveste vse članice DN.

Sovjetska vlada je nameravala na pravkar odloženo zasedanje skupščine DN poslati londonskega poslanika Majskega in gospo Kolontajevno.

Sprejemi pri Daladieru in Bonnetu

Pariz, 6. sept. br. Ministrski predsednik Daladier je imel danes daljši razgovor z dosedanjim francoskim poslanikom v Berlinu Coulondrom in predsednikom poslanske zbornice Edouardom Herriotom, zunanj. minister Bonnet pa se je sestal z ameriškim poslanikom Bullitom in poljskim poslanikom Lukasiewiczem.

★

Angleška vojna poročila

London, 6. sept. AA. Ministrstvo za informacije sporoča danes popoldne: **Angleški letalci so v noči med 5. in 6. septembrom izvršili izvidniške polete nad Nemčijo ter se spoprijeli s sovražnimi lovskimi letali. Vsa angleška letala so se vrnila v celoti na svoja oporišča. Tokrat je bila še večja površina obsuta z letaki, naslovljenimi na nemški narod.**

London, 6. sept. c. Angleška admiraliteta javlja, da do nadaljnjega **iz strateških vzrokov ne bo objavljala poročil o uspehih proti nemškim podmornicam, kar pa se ne sme tolmačiti tako, kakor da bi na tem poprišču ne bil dosežen noben uspeh.**

Bruselj, 6. sept. AA. (Havas) Dopisnik lista »Independance Belge« iz Eupena poudarja v svojem poročilu, da je letalski napad na Aachen napravil posebno veliko škodo v industrijskih središčih Esswe'ler in Stolberg.

London, 6. sept. c. Angleška kopna vojska je bila z današnjo odredbo poenotena. Teritorialna vojska je prenehala obstojati kot samostojna edinica.

Ministrski predsednik Chamberlain je danes v spodnji zbornici napovedal, da bo morda jutri popoldne podal v zbornici izjavo o mednarodnem položaju.

Nemški bombniki v bližini Anglije

London, 6. septembra. c. Davi so nemški bombniki poskusili prvi napad na Anglijo. V jugovzhodni Angliji je bil dan alarm nekaj po 6. zjutraj, v Londonu pa ob 6.45. Protiavionske baterije ob vzhodni obali so pregnale letala, ki niso utegnila odvreči bomb. Nad Londonom se letala sploh niso pojavila. Signal, da je napad minil, je bil dan v Londonu nekaj minut po 9. Promet v Londonu je med napadom v glavnem počival, redno so vozili edino vlaki in podzemska železnica. Prebivalstvo je bilo disciplinirano.

Pariz, 6. sept. br. Nemška letala so davi poskušala prodreti nad francoski luki Boulogne in Le Havre, v katerih se vršijo priprave za sprejem angleške ekspedicijske armade. V obeh lukah je bilo prebivalstvo o pravem času alarmirano. Nemških letal pa ni bilo. V dopoldanskih urah so nemški bombniki drugič poskusili svoj prodor na francosko obalo ob Rokavskem prelivu, a tudi tokrat so jih protiletalske baterije na francosko-belgijski meji odgnale, še preden so dosegli svoje cilje.

Vojne priprave v Angliji že od meseca marca

London, 6. sept. c. Današnji »Times« pišejo, da so se po vsem angleškem imperiju vršile priprave za vojno že od marca meseca, takoj ko je Nemčija okupirala Češko in Moravsko. Tako je sedaj imperij mnogo bolje pripravljen nego leta 1914.

Kralj Jurij v glavnem stanu protiletalske obrambe

London, 6. sept. c. Kralj Jurij VI. je posetil danes tajni glavni stan protiletalske obrambe in pregledal vse naprave. Kralj je nosil plinsko masko.

Nemški poslanik zapusti danes Egipt

Kairo, 6. septembra. AA. (Stefani). Nemški odpravnik poslov bo zapustil jutri Egipt.

Ministrstvo za blokado v Angliji

London, 6. sept. c. Novo ministrstvo za ekonomsko vojno odgovarja ministrstvu za blokado, ki je bilo uvedeno v svetovni vojni. Njegov namen je, da organizira vojno proti sovražniku z ekonomskimi, finančnimi in industrijskimi sredstvi. Delokrog ministrstva je zelo širok. Priprave za organizacijo ministrstva so se vršile že dve leti, večina uradništva je bila že nekaj mesecev na svojih mestih. Ministrstvo bo tesno sodelovalo s francosko vlado, ki je že poslala posebno komisijo v ta namen v London. Poskrbljeno je, da nevtralne države z ukrepi tega ministrstva po možnosti ne bodo prizadete.

Angleška vlada se je opravičila v Kodanju

London, 6. sept. c. Angleška vlada je obvestila dansko vlado, da je odredilo letalsko ministrstvo strogo preiskavo zaradi bombardiranja mesta Esbjörn. Preiskava je ugotovila, da ni odvrglo bomb nobeno izmed letal, ki so se po bombardiranju nemških vojnih luk vrnila v Anglijo. Zato obstaja možnost, da je eno izmed letal, ki je bilo pri napadu na nemške luke poškodovano, odvrglo svoj tovor, da bi lažje nadaljevalo polet, potem pa je strmoglavilo v morje.

Komunistična stranka v Angliji razpuščena

London, 6. sept. br. »News Chronicle« poroča, da je notranji minister razpustil angleško komunistično stranko. Vsi njeni lokali so zaprti in zapečateni. Ostalo premoženje je bilo zaseženo.

Transjordanska vojska na razpolago Angliji

London, 6. sept. br. Danes je prejelo zunanje ministrstvo brzojavko od transjordanskega emirja, ki v njej izraža svojo solidarnost in zvestobo Angliji. Emir naglaša, da se bo tudi Transjordanija borila za stvar Velike Britanije in Francije ter v obrambo civilizacije. Zato so angleškemu vrhovnemu poveljstvu na razpolago vse transjordanske oborožene sile.

Nova vlada v Južnoafriški uniji

Capetown, 6. sept. c. General Smuts je sestavil novo južnoafriško vlado. Pridržal si je tudi resora za zunanje zadeve in za obrambo.

Vsa avstralska milica poklicana pod orožje

Cannbera, 6. septembra. AA. Predsednik avstralske vlade je včeraj izjavil, da je vsa avstralska milica, po številu 78.000 mož, poklicana pod orožje.

Angleško-nemško društvo razpuščeno

London, 6. sept. br. Angleško-nemško društvo, ki je imelo podružnice po vsem imperiju, je razpuščeno, premoženje pa zaplenjeno.

Srbohrvaške oddaje angleških radiopostaj

London, 6. sept. c. Angleške radijske postaje so včeraj pričele oddajati poročila v madžarščini. Prihodnje dni bodo uvedena poročila tudi v srbohrvaščini.

Operacije na morju

Angleži so potopili zopet več nemških ladij in se spopadli tudi z nemškimi podmornicami

London, 6. sept. c. V spodnji zbornici je danes popoldne izjavil mornariški minister Winston Churchill, da so bili glede potopitve »Athenie« pod prisego zaslišani kapetan ladje, moštvo ter evropski in ameriški potniki. Na podlagi njihovih izpovedi je bilo jasno ugotovljeno, da je bila ladja torpedirana od podmornice brez svarila, da je podmornica po torpediranju ustrelila s topom na krov ladje in da je potem krožila nekaj časa okoli ladje. Skupno je bilo na krovu »Athenie« 1418 oseb, od tega 1101 potnik, med njimi približno 800 iz Evrope in 300 Američanov. Pogrešajo po dosedanjih ugotovitvah približno 125 oseb.

V zgornji zbornici je lord Stanhope na vprašanje glede ukrepov, ki jih misli vlada podvzeti zaradi potopitve »Athenie«, izjavil: Gotovo je, da angleška mornarica ne bo na isti način postopala z nemškimi trgovskimi ladjami, podvzeti pa bodo drugi ukrepi, ki bodo zalegli.

Na parniku »Athenia« je bilo tudi za 5 milijonov funtov šterlingov zlata. Zlato je bilo skupno z rešenimi potniki pripeljano v Glasgow.

New York, 6. sept. c. Ameriška ladja »City of Flint« ima na krovu preko 200 potnikov potopljene »Athenie«. Ni še znano koliko potnikov je rešil neki švedski parnik zato tudi še ne morejo točno ugotoviti števila ponesrečencev.

Buenos Aires, 6. sept. br. Iz Rosarie poročajo, da je z nemškega parnika »Anatolia«, ki je zasidran v tamošnji luki, pobegnilo vse moštvo, ki se ni hotelo vrniti v Nemčijo. Na krovu parnika je ostalo samo osem oficirjev. Zaradi tega parnik ne more zapustiti luke. Tuji mornarji nočejo prevzeti službe na nemškem parniku, ker se boje, da bi bil na poti v Evropo potopljen.

Berlin, 6. sept. br. Nemški listi so silno ogorčeni zaradi trditve, da je nemška podmornica torpedirala parnik »Athenio«, na kateri je bilo med drugim tudi 300 ameriških potnikov. Listi predvsem napadajo angleškega mornariškega ministra Winstona Churchilla, ki je ugotovil, da je ta napad izvršila nemška podmornica in mu očitajo, da je on organiziral ta napad, da bi mogel hujskati proti Nemčiji. Listi mu postavljajo 18 vprašanj, ki naj dokažejo, da so njegove trditve neosnovane.

Blokirana norveška luka

Oslo, 6. sept. br. Angleško vojno brodovje je danes blokiralo norveško luko Trodhjen, da bi preprečilo izvoz norveške železne rude iz tamkajšnjih rudnikov v Nemčijo. Angleške vojne ladje, ki so se razvrstile na odprtem morju pred trondhjenskim fjordom, so obvestile norveške oblasti, da bodo ustavile vsako tovorno ladjo, ki bi bila natovorjena z norveško rudo. Odpremile jo bodo v Anglijo.

Več nemških ladij potopljenih

London, 6. sept. br. Uradno poročajo, da so angleške vojne ladje danes potopile tri večje in več manjših nemških ladij in se spustile v borbo tudi z nemškimi podmornicami. Admiraliteta pa o teh borbah iz strateških in drugih vojaških razlogov ne objavlja nikakih podrobnosti, da ne izda s tem postojank angleških vojnih ladij. Kadar bo smatrala za primerno in potrebno, bo objavila obširnejša poročila.

Dve milijardi za obrambo Belgije

Bruselj, 6. septembra. AA. Parlament je izglasoval zakonski predlog, s katerim se dajejo kralju najširša pooblastila. Odobril je tudi predlog, s katerim se določa kredit v znesku dveh milijard belgijskih frankov za obrambo.

Vsa država je praznovala rojstni dan Nj. Vel. kralja

Ljubljana, 6. septembra.

Za letošnji rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. se je Ljubljana pripravila nadvse prisrčno in svečano. Čeprav so izostale javne manifestacije večjega obsega, je prebivalstvo spričo dogodkov zadnjih dni na ta praznik s še posebno iskreno pokazalo svojo udanost do mladega vladarja, ki vtelešno predstavlja moč in edinstvo svobodne domovine. Že včeraj so s hiš zaplapolale državne zastave in danes je bilo vse mesto ovito v nje. Trgovci v središču mesta so v duhu praznika okrasili svoje izložbe s slikami vladarja in narodnimi barvami. S posebno pozornostjo je mestna občina okitila rotovž, na Gradu pa je vso noč žarel napis: Živel kralj Peter II.

Svečana predstava v operi

Snoči je Narodno gledališče v operi priredilo slavnostno predstavo Gotovčeve opere »Ero z onega sveta«. Predstavi so prisostvovali tudi ban, najvišji predstavniki oblasti in javnih ustanov. Pred predstavo je gledališki orkester pod taktirko kapelnika dr. Švare zaigral državno himno. Predstava znamenitega jugoslovenskega opernega dela, ki z zmerom večjim uspehom prodira tudi v inozemstvo, je bila na višini, kar je še bolj dvignilo svečano razpoloženje publike.

Službe božje v cerkvah

Davi se je kljub slabemu vremenu razgibala Ljubljana v prazničnem razpoloženju. Ker so druge javne proslave izostale, so bile toliko številneje obiskane slovesne službe božje v cerkvah. V pravoslavni cerkvi je bil ob 9. svečan cerkveni obred, ki ga je ob asistenci vojaškega duhovnika opravil protojerej Matković. Med službo božjo je prepeval pravoslavni cerkveni zbor, prota pa je imel lep patriotičen nagovor.

Ob 10. je bila zahvalna služba božja v stolnici sv. Nikolaja, ki jo je ob asistenci kanonikov daroval škof dr. Rožman. Pred cerkvijo je bila postrojena častna vojaška četa z godbo, službi božji pa so prisostvovali tudi ban, župan, komandant divizije, rektor univerze, člani konzularnega zbora in predstavniki raznih nacionalnih društev, korporacij in organizacij, med njimi tudi četa rezervnih oficirjev. Enako so bili številni predstavniki v pravoslavni cerkvi.

V starokatoliški kapeli je v prisotnosti številnih vernikov opravil cerkvene obrede škofijski vikar Lavrinc.

V banski palači

Ob 11.30 so se v banski palači zbrali zastopniki vseh nacionalnih humanih in drugih organizacij in ustanov, da sporoče po banu Nj. Vel kralju svoje najiskrenejše čestitke in najboljše želje za njegov praznik. Ban dr. Natlačen je maršalatu dvora odposlal naslednjo brzojavko:

»Prosim, da za rojstni dan Nj. Vel. kralja predložite na Najvišjem mestu čestitke vsega prebivalstva dravske banovine, kakor tudi moje čestitke, in tolmačite izraze neomajne vdanosti in trajne zvestobe Nj. Vel. kralju ter želje za srečno bodočnost, slavo in napredek domovine in visokega kraljevskega doma.«

Svečana seja mestnega sveta

Nocoj ob 20. je bila na magistratu svečana seja mestnega sveta, ki so ji prisostvovali tudi načelniki vseh mestnih oddelkov, zavodov in podjetij.

Magistratno poslopje je bilo slavnostno razsvetljeno. Nad glavnim vhodom se je nad našo trobojnico blestela začetnica P II, nad njo vladarska krona, razsvetljena z belimi in rdečimi žarnicami, ki so predstavljale drage kamne. Na balkonu so se razporedili pevski zbori pod vodstvom g. Venturinija, pred dvorano pa je bila godba Sloge pod vodstvom g. Svetla.

Ob polnoštevilni prisotnosti članov mestnega sveta in vodilnih mestnih uradnikov je župan dr. Adlešič otvoril sejo. Govoril je o pomenu današnjega praznika in sporočil, da je poslal Nj. Vel. kralju brzojavno čestitko v imenu Ljubljane. Ko so pevci odpeli prekrasno Jenkovo »Molitev«, je župan v svojih nadaljnjih izvajanjih opozoril na sklenjeni sporazum, ki krepi Jugoslavijo v času, ko je vzplamtela Evropa v novi vojni. Pozival je k veri v nas same k zaupanju, slogi in odločnosti. Končal je z vzkliki kralju, kraljevskemu domu in Jugoslaviji, ki so izzvali velike ovacije in manifestacije. Godba »Sloge« je zaigrala »Bože pravde«, nakar je župan zaključil kratko, a pomembno svečanost.

Sokolska proslava na Taboru

Ljubljansko sokolstvo je nocoj na zelo svečan način proslavilo rojstni dan svojega vzvišenega starešine Nj. Vel. kralja Petra II. v slavnostno okrašeni veliki dvorani na Taboru, ki je bila zasedena do zadnjega kotička.

Kot gostje so prisostvovali svečanosti zastopnik divizijonarja brigadni general Dušan Dodić, zastopnik bana banski svetnik dr. Trstenjak, podžupan dr. Vladimir Ravnihar, zastopniki vojnih dobrovoljcev s predsednikom Jerasom na čelu, predsednik ZKD prof. Jeran. itd. Seveda je bilo v polnem številu zastopano ljubljansko sokolstvo s svojimi starešinami in deputacija ruskega Sokola s starosto br. Tkačevom na čelu.

Ob 18.45 je vkorakalo v dvorano 14 praporščakov s prapori in državno trobojnico, ki ji je bila izkazana čast med igranjem državne himne. Župni podstarešina inž. Lado Bevc je v kratkem govoru poudaril pomen današnjega praznika za sokolstvo in državo in zaključil svoj nagovor s pozdravom mlademu kralju, ki mu je vsa množica navdušeno zaklicala trikrat »Zdravo«, godba Sokola I pa je zaigrala državno himno. Župni prosvetar prof. Lojze Merčun je za tem prečital poslanico saveza SKJ (poslanico smo objavili v včerajšnji številki) med viharnimi vzkliki kralju in kraljevskemu domu. Pod taktirko br. Venturinija je del Hubadove pevske župe čustveno zapel Jenkovo »Molitev«, ki je našla topel odziv pri občinstvu, br. Marjan Berger je zanosno deklamiral Koritnikovo »Domovini«, podstarosta Ljubljanskega Sokola dr. Fran Kandare pa je prečital nastopno udanostno brzojavko Nj Vel kralju:

Vaše Veličanstvo! Sokolstvo Ljubljane, zbrano na slavnostnem zboru v počastitev rojstnega dne svojega ljubljenega starešine, pošilja Vašemu Veličanstvu najtoplejše čestitke z najboljšimi željami za Vaše vzvišeno zdravje in srečo. Kakor doslej vedno, tako zlasti v teh burnih časih hoče ljubljansko sokolstvo posvetiti vse svoje moralne in fizične sile in svoje vzgojno delovanje za srečo kralja, za blaginjo naroda ter za moč in slavo Jugoslavije ter zvesto svojim tradicijam čuvati in braniti svobodo domovine. Zdravo našemu mlademu kralju, živel vzvišeni dom Karađorđevićev, živela Jugoslavija!

Brzojavko so vsi navzočni sprejeli z burnim odobravanjem, potem pa je množica s spremljevanjem godbe zapela »Hej Slovani . . .« Za zaključek so pevci Hubadove župe zapeli Vilharjevo »Slovenec, Srb, Hrvat«, nakar je bila lepa in dostojna svečanost zaključena s petjem »Le naprej«.

Ob zvokih koračnice so praporščaki zapustili dvorano, množica pa se je v največji disciplini mirno razšla na svoje domove.

Tudi v Mariboru, Celju in drugih naših mestih so bile lepe svečanosti v proslavo kraljevega rojstnega dne.

V Beogradu

Beograd, 6. sept. p. Rojstni dan Nj. Vel. kralja so proslavili v vsej državi z molitvami za njegovo dolgo življenje ter srečo vsega kraljevskega doma in vse naše domovine. Po vseh cerkvah so bile slovesne službe božje. V beograjski saborni cerkvi je bila ob 11. slovesna zahvalna služba božja, ki so ji prisostvovali Nj. Vis. knez namestnik Pavle, kraljevska namestnika dr. Stanković in dr. Perović, ministri pravoslavne vere s predsednikom vlade Cvetkovićem na čelu, ves diplomatski zbor ter zastopniki raznih civilnih in vojaških oblasti. Pred cerkvijo je bila postrojena častna četa pehote kraljeve garde z godbo in zastavo. Po končanih molitvah je pristopil patriarh Gavrilo h knezu namestniku ter mu čestital k kraljevemu rojstnemu dnevu. Sledili so mu predsednik vlade in ostali visoki dostojanstveniki.

Istočasno je bila ob 11. dopoldne služba božja v katoliški cerkvi Kristusa Kralja. Opravil jo je beograjski nadškof dr. Ujčić v prisotnosti apostolskega nuncija msgr. Feliceja. Službi božji so prisostvovali odposlanec Nj. Vel. kralja general Dekaneva, podpredsednik vlade dr. Vladko Maček, ministri dr. Šutej, dr. Torbar, dr. Krek ter predstavniki civilnih in vojaških oblasti kakor tudi mnogo prestolniškega prebivalstva. Po službi božji so odšli podpredsednik vlade dr. Vladko Maček in vsi ministri v maršalat, kjer so se vpisali v dvorne knjige.

Službe božje so bile tudi v molilnicah ostalih veroizpovedi.

Proslava beograjskega sokolstva

Beograd, 6. septembra. p. Sokolstvo je po vsej državi na izredno slovesen način proslavilo današnji rojstni dan svojega starešine našega mladega kralja Nj. Vel. kralja Petra II. V Beogradu je priredila proslavo uprava saveza SKJ. Prisostvovali so ji kraljev zastopnik polkovnik Kereković, ministri Behlić, dr. Čubrilović in Tomić, poljski poslanik Dembicki, zastopniki bolgarskega poslaništva, mnogo drugih uglednih osebnosti, predstavniki mnogoštevilnih narodnih in kulturnih organizacij, izredno veliko število Sokolov in drugega občinstva.

Pred pričetkom proslave so se Sokoli formirali pred domom beograjskega sokolskega matičnega društva v sprevod ter odšli v Kolarčevo univerzo, kjer se je ob 11.45 pričela svečana akademija. Otvoril jo je podstarešina saveza SKJ Milivoj Smiljanić. Po počastitvi državne zastave so prisotni z navdušenimi vzkliki odobrili pozdravno brzojavko, ki je bila poslana Nj. Vel. kralju. Tajnik saveza Adolf Štefan je nato prečital poslanico uprave saveza SKJ, podstarešina Smiljanić pa je govoril o pomenu Petrove petletke ter navedel, kaj je sokolstvo že storilo v njenem okviru. Sokolski pevski zbor je zapel nekaj domoljubnih pesmi, nato pa je govoril savezni prosvetar Miloš Stanojević. Več članov beograjskega gledališča je recitiralo nekaj patriotskih pesmi, svečanost pa je bila zaključena s petjem himne »Hej Slovani«.

Mestni svet prestolnice, ki je vsa okrašena z zastavami, je imel snoči svečano sejo.

Po državi in v inozemstvu

Beograd, 6. sept. p. Iz vseh sedežev banovin, iz vseh mest in drugih krajev prihajajo poročila, kako so povsod s službami božjimi in raznimi prireditvami svečano obhajali rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Po vseh mestih so izvešene zastave. A tudi v inozemstvu, kjerkoli so naša diplomatska zastopstva ali kolonije naših rojakov, so prisrčno proslavili današnji praznik. Posebno lepe so bile proslave v prestolnicah držav Balkanske zveze in prijateljski Bolgariji. Svečani službi božji v stari katedrali sv. Nedelje v Sofiji so poleg odposlanca kralja Borisa prisostvovali tudi predsednik vlade, vsi ministri, predsednik sobranja, sofijski župan, šef generalnega štaba z mnogimi generali, močno odposlanstvo Junaka itd.

Vprašanje vojne krivde

Po angleški „Beli knjigi“ in italijanskem službenem sporočilu o Mussolinijevem posredovanju je tudi nemška vlada objavila dokumente o pogajanjih med 22. avgustom in 3. septembrom

Berlin, 6. sept. AA. (DNB). Nemška vlada je objavila obširno uradno sporočilo o teku pogajanj, ki so se vodila prej preden so izbruhnile sovražnosti z namenom, da bi se na miren način rešil nemško-poljski spor. Sporočilo predvsem poudarja, da je nemška vlada večkrat obvestila tako angleško kakor poljsko vlado, da ne more trpeti stanja, ki je obstojalo med obema državama. V ta namen je predvzela več korakov, kar se vidi iz sledečih dokumentov:

1) Nemška vlada je opozorila angleško in poljsko vlado na dejstvo, da gospodarski ukrepi, ki jih je Poljska, neizzvana podvzela proti Gdansku, silijo svobodno mesto Gdansk, da išče druga sredstva in druge poti za svoj uvoz in izvoz. Poljska vlada je odgovorila z noto, ki je bila izročena nemškemu veleposleniku v Varšavi 10. avgusta in v kateri je poudarila, **da smatra poljska vlada vsako intervencijo rajha glede Gdanska za napadalno dejanje,** ker s tem škoduje poljskim pravicam v Gdansku.

2) Neville Chamberlain, predsednik angleške vlade, je poslal 22. avgusta **osebno pismo vodji rajha pod vtisom vesti o bližnjem** nenapadalnem paktu med Nemčijo in sovjetsko Rusijo. V tem poudarja Chamberlain **trdno odločnost angleške vlade, da izvrši vse ukrepe, ki jih veleva zveza Velike Britanije s Poljsko.** Prav tako je izjavil, da bi bilo potrebno, da se vzpostavi **ozračje zaupanja** in da se vsi problemi med Nemčijo in Poljsko **rešijo s pogajanji in s pogodbo,** ki bi bila mednarodno garantirana. Vodja rajha je **že 23. avgusta** odgovoril na to pismo, in navajal prave vzroke krize v odnosih med Nemčijo in Poljsko. Zlasti je poudarjal, da je že meseca marca letos stavil svoj znani velikodušni predlog. Istočasno je ugotovil, da so tedaj na angleški strani širili lažnive vesti o nemški mobilizaciji proti Poljski, kakor tudi neresnične vesti o namerah Nemčije, da bo napadla Madžarsko in Rumunijo. Pristavil je, da mu je znano jamstvo, ki sta ga Velika Britanija in Francija dala Poljski in da je to jamstvo ohrabrilo poljsko vlado, da je odklonila nemško ponudbo in celo začela z vrsto terorističnih dejanj proti nemškemu prebivalstvu na Poljskem ter je hotela gospodarsko uničiti Gdansk. Vodja rajha je pristavil, da izjavlja **da se Nemčija ne bo dala prestrašiti in da bo nadaljevala s politiko, ki gre za tem, da se zagotove njene življenjske pravice.**

3) Čeprav je imenovano pismo predsednika vlade z dne 22. avgusta, kakor vsi govori, ki so jih dan kasneje imeli britanski državniki, dokazovali, da v Veliki Britaniji nimajo razumevanja za stališče Nemčije, je vendar vodja rajha izdal **sklep, da naredi še en poskus za sporazum z Veliko Britanijo. 25. avgusta** je Hitler sprejel angleškega veleposlanika in mu ponovno čisto odkrito razložil, kako razume položaj ter mu istočasno pokazal osnovne črte obširnega sporazuma med Veliko Britanijo in Nemčijo, ki naj bi veljal za dolgo vrsto let in katerega bi bil vodja rajha pripravljen ponuditi angleški vladi, čim bi bilo razčiščeno vprašanje Gdanska in koridorja.

4) Medtem ko je angleška vlada pretresala sporočilo, ki ga je na ta način vodja rajha dal angleškemu veleposlaniku v Berlinu je prišlo do **izmenjave pisem** med **francoskim predsednikom vlade Daladierom in vodjom rajha.** Vodja rajha je v svojem odgovoru ponovno izčrpno prikazal stališče Nemčije glede odnosov med Nemčijo in Poljsko ter ponovno poudaril svojo trdno odločenost, **da prizna sedanjo mejo med Nemčijo in Francijo kot dokončno.**

5) Angleška vlada je v svojem odgovoru, ki je bil poslan 28. avgusta zvečer na pismo vodje rajha od 25. avgusta, izjavila, **da je pripravljena upoštevati zamisel nove ureditve nemško-angleških odnosov.** Angleška vlada je dalje sporočila, da je od poljske vlade dobila precizno izjavo **da je pripravljena stopiti v neposredna pogajanja z nemško vlado o vseh nemško-poljskih vprašanjih.** Angleška vlada je pristavila, da mora po njenem mnenju biti uspeh teh pogajanj **zajamčen.** Predlogi poljske vlade pa so bili taki, da so bili upravičeni veliki dvomi v njeno dobro voljo, kakor tudi v to, da ona iskreno misli stopiti v neposredni sporazum z vlado rajha. Kljub temu **je vodja rajha dne 29. avgusta** popoldne v odgovoru, ki ga je izročil angleškemu veleposlaniku, **sprejel angleški predlog** in izjavil, da vlada rajha pričakuje, **da bo prišla dne 30. avgusta v Berlin neka poljska osebnost,** ki bo imela s seboj vsa potrebna polnomočja. Istočasno je vodja rajha sporočil, da bo vlada rajha takoj izdelala predloge, ki bi omogočili rešitev spornih vprašanj in bi to rešitev obe stranki lahko sprejeli in da bo **načrt objavil angleški vladi še pred prihodom poljskega opolnomočenca.** V teku 30. avgusta ni prispela v Berlin nobena oseba, ki bi bila opolnomočena od poljske vlade, niti ni prišlo v Berlin nobeno sporočilo angleške vlade, da je v tem smislu storila kake korake. Nasprotno je vlada rajha dobila **istega dne obvestila, da je Poljska odredila splošno mobilizacijo.** Šele malo pred polnočjo je izročil angleški veleposlanik **novo spomenico,** v kateri pa ni bilo nobenih podatkov, ki bi pomenili dejanski napredek v pogajanjih o nemško-poljskih vprašanjih, temveč je bilo v tem odgovoru samo **sporočilo, da bo odgovor vodje rajha danes odposlan poljski vladi.** Zraven je bil pristavek, **da angleška vlada ne smatra za primerno da bi se nemško-poljska neposredna pogajanja začela že 30. avgusta.**

7. Tega dne **poljski opolnomočenec ni prišel** in po tem takem ni bil izpolnjen pogoj, da bi se sporočilo angleški vladi stališče vlade rajha o temelju morebitnih pogajanj. Kljub temu pa so bili angleškemu veleposlaniku, ko je izročil imenovano angleško spomenico, takoj **sporočeni predlogi,** ki jih je vlada rajha med tem izdelala. Ti predlogi so bili do podrobnosti objavljeni. Mesto da bi bil imenovan poljski opolnomočenec, je **poljski veleposlanik v Berlinu dne 31. avgusta popoldne sporočil ministru zunanjih zadev rajha, da nima polnomočja,** temveč da je dobil samo ukaz, naj predloži izjavo ustmeno. Na vprašanje ministra zunanjih zadev rajha, če bi mogel poljski velepo slanik tudi sicer predloge vlade rajha skupaj z ministrom zunanjih zadev dejansko pretresati, je dal poljski velepo slanik jasen in odklonilen odgovor.

8. Vlada rajha je morala na podlagi tega ugotoviti, da je zaman čakala na prihod poljskega opolnomočenca, ter je **31. avgusta sporočila javnosti nemške predloge** in jim dodala kratek prikaz historiata, kako je prišlo do teh predlogov. Za vse te predloge je izjavil poljski poslanik, da se ne morejo sprejeti.

9. Ker so bile na ta način izčrpane vse možnosti za mirno rešitev poljsko-nemških vprašanj, je vodja rajha uvidel, da **mora proti sili, katero je Poljska že dalje časa uporabljala proti Gdansku ter nemškim državljanom v Poljski in končno proti sami Nemčiji s tem, da je v mnogih primerih kršila meje, nastopiti, s silo.**

10. Zvečer 1. septembra sta izročila veleposlanika Velike Britanije in Francije nemškemu zunanjemu ministru **dve skladni noti,** v katerih zahtevata, da **Nemčija umakne svoje čete s poljskega ozemlja,** ter v njih izjavili, da bosta njuni vladi za primer, če bi rajh odklonil to zahtevo, **takoj izvrši svoje obveze do Poljske.** Zunanji minister rajha je obema poslanikoma odgovoril, da **Nemčija mora odkloniti vsebino teh not, zlasti pa stavek, da je Nemčija napadalec.**

11. Da bi se preprečila vojna nevarnost, ki je pretila zaradi teh dveh not, je **Mussolini poskušal sklicati konferenco,** na kateri bi se rešil poljsko-nemški spor. **Francija in Nemčija sta sprejeli ta Mussolinijev predlog, toda Velika Britanija ga je odklonila. (Italijansko službeno poročilo tega ne ugotavlja. Op. ur.)** Kakor znano je v. Ribbentrop **2. septembra** sporočil italijanskemu veleposlaniku, **da** Nemčija sprejema ta predlog.

12. Dne 3. septembra ob 9. dopoldne je prispel angleški veleposlanik v nemško zunanje ministrstvo in izročil **noto ultimativnega značaja,** s katero daje vlada Velike Britanije vladi rajha **rok 2 ur, da umakne nemške čete s poljskega ozemlja. Če Nemčija te zahteve ne bo sprejela, se smatra Velika Britanija, da je v vojnem stanju z Nemčijo. Nemškemu odpravniku poslov v Londonu je bila izročena ob 11.15 nota, v kateri je bilo sporočeno, da je med obema državama počenši od 11. ure dne 3. septembra nastopilo vojno stanje.**

Kasneje je nemški zunanji minister izročil **angleškemu veleposlaniku v Berlinu spomenico vlade rajha,** v kateri izjavlja, da **nemška vlada odklanja ultimativno** zahtevo **angleške vlade,** obenem pa podaja dokaze, da pade odgovornost za vse na poljsko vlado. Podoben korak je storil tudi **francoski veleposlanik,** ki je tudi poslal nemški vladi **ultimativno noto, da do 17. ure umakne svoje čete s Poljske.** Poslanik je ob 17. uri izjavil, da ima neprijetno dolžnost, da sporoči vladi rajha, da je francoska vlada prisiljena, da od 17. ure izvrši vse svoje obveze do Poljske. Zunanji minister v. Ribbentrop je končal razgovor s francoskim veleposlanikom z izjavo, da nosi francoska vlada vso odgovornost za trpljenje, ki ga bosta preživela oba naroda, če Francija napade Nemčijo.

Naša poročila po polnoči

Boji v Siegfriedovi črti

Francozi so med Saarbrücknom in Luksemburško prodrli v prve utrdbe Siegfriedove črte

Pariz, 6. sept. br. Vrhovno poveljstvo je nocoj izdalo naslednje 6. vojno poročilo:

Naše prednje čete so prekoračile nemško mejo in prodirajo v sovražno ozemlje. Pri tem so dosegle uspehe, ki so glede na terenske razmere različni. Čete so že sredi utrdb, opremljenih z avtomatskim orožjem. Operacije letalstva se razvijajo vzporedno z operacijami na terenu. Premikanje transportov se nadaljuje na vse strani uspešno. Razpoloženje čet je nadvse dobro. Treni se pomikajo za oddelki vojaštva brez ovire.

Luksemburg, 6. sept. c. Francoska pehota je danes, podprana od tankov, prodrla preko nemške meje v smeri Saarbrückena.

Berlin, 6. sept. z. Pozornost vzbuja dejstvo, da govore vsa nemška poročila le o vojnih operacijah na Poljskem, niti z besedico pa ne omenjajo pričetka sovražnosti na zapadni fronti. V berlinskih diplomatskih krogih zatrjujejo, da delajo Nemci to iz notranjepolitičnih razlogov. Zamolčanje borb na zapadu naj bi izzvalo v javnosti vtis, kakor da je tudi Francija pod pritiskom Anglije napovedala Nemčiji vojno in da sedaj mirno čaka na to, da bi Nemci sami pričeli sovražnosti. Ker pa Nemci nimajo napram Franciji nobenih teritorialnih ali drugih zahtev, hočejo s tem vzbuditi vtis, kakor da je francoska vojna napoved le formalna. Kljub tej taktiki pa se je že včeraj z vso naglico začela **evakuacija vseh pokrajin ob zapadni meji. Saarbrücken in druga večja obmejna mesta so že popolnoma evakuirana in je ostalo v njih le še vojaštvo.**

20 nemških bombnikov nad Southamptonom

London, 6. sept. br. Do prvega letalskega spopada med nemškimi in angleškimi letali nad angleškim ozemljem je prišlo danes dopoldne v bližini Southamptona. Agencija United Press poroča, da se je danes okrog 20 nemških bombnikov približalo angleški vojni luki, da bi bombardirale angleške vojne ladje. Protiletalski topovi so nemško eskadro pričeli z vso naglico obstreljevati. Kmalu so bili Nemci sredi nenehoma eksplodirajočih granat. En nemški bombnik je bil zadet in je takoj treščil na tla. Oba letalca sta bila ubita. Medtem so se od severa pojavile angleške lovske eskadrile, ki so takoj napadle nemške bombnike. Protiletalsko topništvo je prenehalo z obstreljevanjem, Nemci pa so bili prisiljeni, da so se z vso naglico umaknili čez Rokavski preliv in okrog Danske na svoje oporišče. Nemški bombniki niso v Angliji nikjer povzročili nobene škode.

Nov letalski napad na Berlin

London, 6. sept. br. Agencija United Press poroča, da je bil davi ob 6. izvršen nov letalski napad na Berlin. Poljska letala so odvrgla na razne okraje, v katerih so vojaški objekti, večje število bomb.

Francosko-poljska zvezna pogodba

Pariz, 6. sept. c. Zunanji minister Bonnet in poljski poslanik Lukasiewicz sta včeraj popoldne podpisala protokol, s katerim stopa v veljavo francosko-poljska zvezna pogodba. Pogodba ima popolnoma enako vsebino kakor angleško-poljska pogodba in določa tudi, da nobena stranka ne sme skleniti separatnega miru.

Nadmoč nemškega topništva na poljskem bojišču

Riga, 6. sept. z. Posebni dopisnik »Basler Nachrichten« je obiskal poljske ranjence, ki soglasno zatrjujejo, da se mora Poljska boriti zlasti proti silni nadmoči nemškega topništva. V borbah proti sovražniku sodeluje tudi civilno prebivalstvo, ki podpira poljsko vojsko. Celo ženske in otroci donašajo na fronto municijo in druge potrebščine. Na fronti je tudi že posebna češkoslovaška legija, ki pa ima zaenkrat bolj propagandni kakor pa vojaški pomen.

Rezerviranost Italije

Rim, 6. sept. z. Posebni poročevalec »Basler Nachrichten« poroča, **da se stališče Italije kljub novemu razvoju položaja v Evropi ni v ničemer spremenilo. Italijanski tisk je še nadalje skrajno rezerviran in piše docela nevtralno,** še vedno posveča glavno pozornost vzrokom neuspeha Mussolinijeve posredovalne akcije, pri čemer objavljajo tako pojasnila z angleške in francoske ter poljske, kakor z nemške strani. Kar se tiče nemško-poljske vojne, predvidevajo italijanski listi, da se bo morala Poljska še ta teden ukloniti silni vojaški nadmoči Nemčije. Šele nato, ko se bo vsa nemška sila vrgla na zapadno fronto, se bo pričela prava vojna.

133 vojnih ladij v Gibraltarju

Burgos, 6. sept. AA. (Stefani.) Po vesteh iz Algecirasa se je v Gabraltarju zbralo 133 francosko-angleških pomorskih enot.

Vojaško lice Londona

London, 6. sept. z. »Exhange Telegraph« poroča, da se je zunanje lice Londona po izbruhu vojne znatno spremenilo. Dočim so bile poprej vojaške uniforme na ulicah in po lokalih le bolj redka prikazen, je sedaj vse, od kralja pa do najnižjega državnega nameščenca, v uniformi. Po ulicah neprestano korakajo vojaške čete, sestavljene iz rezervistov, ki odhajajo na francosko-nemško fronto. V ostalem pa gre življenje svojo normalno pot in nikjer ni opaziti kakih posebnih omejitev.

Indija bo dala Angliji več sto tisoč mož

London, 6. sept. br. Iz Indije so prispele vesti, da je danes 54 samostojnih indijskih vladarjev izrazilo svojo solidarnost z Veliko Britanijo. Njihove države bodo dale angleškemu vrhovnemu poveljstvu na razpolago več sto tisoč mož.

Rumunski kronski svet

Bukarešta, 6. sept. br. Danes opoldne je imel rumunski kronski svet svojo prvo sejo, odkar je v Evropi izbruhnila vojna. Seja je trajala dve uri. O njej je bil izdan le kratek komunike, iz katerega pa ni posneti, o čem so na seji razpravljali. Že za časa seje so se razširile razne tendenciozne vesti, ki pa so jih vladni krogi takoj demantirali. Zatrjuje se, da je kronski svet podrobno proučil ukrepe, ki jih je izdala rumunska vlada v ponedeljek in po katerih je Rumunija zavzela začasno nevtralno stališče glede na obseg sedanje vojne v Evropi.

Rusija vpoklicala milijon rezervistov

Moskva, 6. sept. z. »United Press« poroča, da je bila v torek zvečer sklicana izredna seja vrhovnega vojaškega sveta, takoj nato pa konferenca mornariških poveljnikov. Vrhovni vojaški svet je sklenil vpoklicati milijon rezervistov, tako da bo imela Rusija pod orožjem v prihodnjih dneh nad tri milijone vojakov. Z avtoritativne strani izjavljajo, da Rusija nima nikakih napadalnih namenov, ker so vsi ti ukrepi zgolj varnostnega značaja.

*

Trije novi slovenski generali

Beograd, 6. sept. p. »Vojni list« objavlja daljši ukaz o napredovanju velikega števila višjih in nižjih oficirjev. Za divizijskega generala sta imenovana artiljerijski brigadni general Atolije Stošić ter sanitetni brigadni general dr. Vojislav Popović. Večje število polkovnikov jo imenovanih za brigadne generale, **med njimi Otmar Langerholc, Adolf Kiler in ... nand Janež.** Za kapetane vojnega broda sta imenovana Josip Petrarka in inž. Hijacint Mundorfer. Za inženjersko-tehniškega polkovnika je bil imenovan inž. Bogomir Došek.

Zadržanje Rusije

Berlin, 6. septembra. b. Današnji nemški listi poročajo iz Moskve naslednje podrobnosti o objektivnem pisanju ruskih listov: Ruski listi poročajo še nadalje v stvarni obliki o razvoju bojnih operacij na Poljskem ter o vojaških akcijah zapadnih velesil. Tako navajajo dobesedno poročila vseh generalštabnih poveljstev. Povsem objektivno so ruski listi poročali tudi o incidentu z ladjo »Athenia«. Zelo obširno poročajo nadalje o Rooseveltovem pozivu na ameriški narod ter o ameriški odločitvi o nevtralnem stališču. Lastnih sodb listi ne objavljajo.